

ÅRSPLAN 2020-2021

BarnehagenVår

Hosletoppen

- Barn og voksne hånd i hånd -

Berta Bråtensvei 6
1362 Hosle

Styrer: 40673690, hosletoppen@barnehagenvaar.no
Tusenben: 40673691, Sommerfugl: 40673692, Snegle: 40673693, Marihøne: 40673694,
Gresshoppe 40673695, Edderkopp: 40673696, Humle: 40673697

Innledning.....	3
Årsplan	4
Bærumsbarnehagen.....	4
Presentasjon av barnehagen.....	5
Våre satsningsområder	6
Natur og friluft.....	6
Lek.....	7
Det psykososiale miljøet – Sosial kompetanse.....	10
Kommunikasjon og språk.....	12
Digital barnehage	14
Livsmestring.....	15
Barnehagens pedagogiske arbeid	16
Barnehagens verdigrunnlag.....	16
Barn og barndom	16
Demokrati	16
Mangfold og gjensidig respekt	17
Likestilling og likeverd	17
Bærekraftig utvikling	17
Barnehagens formål og innhold.....	19
Omsorg.....	19
Danning.....	19
Læring	19
Vennskap og fellesskap.....	20
Arbeid mot mobbing	20
Barnas medvirkning	21
Samarbeid mellom hjem og barnehage.....	22
Overganger.....	23
Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager	23
Fra barnehage til skole	24
Planlegging, vurdering og dokumentasjon	26
Dokumentasjon	26
Barnehagens arbeidsmåter	28
Barnehagens fagområder.....	29
Kompetanseplan	34

Innledning

Velkommen til oss i BarnehagenVår Hosletoppen!

BarnehagenVår Hosletoppen er en sprudlende liten «bedrift» hvor barn og voksne skaper masse glede sammen.

Gjennom satsningsområdet natur og friluft får barna masse erfaringer og opplevelser som beriker barndommen deres. Ved samhandling i lek og læring mellom barn og voksne beveger vi oss sammen mot vår visjon: Barn og voksne hånd i hånd.

Høsten 2019 gikk veldig raskt og temaet Karsten og Petra var populært. Barna har blitt kjent med alle figurene i bøkene. Vi har lest, lekt og hatt forestillinger med mange fortellinger med ulikt tema og innhold.

Etter nyttår og ut i mars ble situasjonen veldig annerledes. Vi fikk et nytt begrep inn i barnehageverden og vi ble kjent med organisering av kohorter. Både barn, foreldre og personalet har fått følt på endringene som har blitt fremlagt gjennom smittevernveileder. Gjennom endringer og nyteknung for å få dagene til å bli det beste for barna, har man registrert og erfart at enkelte endringer er det ønskelig å ta med seg videre. For vår del handler dette mye om all utetiden barna har fått i løpet av perioden. Vi ser barn som har stortrivdes med uteaktiviteter av ulike slag og vi tenker at her er det mange momenter som vi kan bygge på videre.

Vi starter opp med et nytt barnehageår hvor det i skrivende stund fortsatt planlegges ut i fra gult nivå. Vi ser frem til en normalisering, men er samtidig forberedt for de tiltakene som er nødvendig med tanke på å imøtekomme smittevernveilederen.

Vi ønsker dere alle et fint barnehageår!

Årsplan

Barnehagen er ifølge rammeplanen for barnehagen en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, dannelse, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling samarbeid og forståelse med barns hjem. Planen gir informasjon om hvordan [barnehagelovens bestemmelser om innhold](#) følges opp, dokumenteres og vurderes.

Årsplanen er:

- Et arbeidsredskap for personalet for å styre virksomheten i en bevisst og uttalt retning.
- Et utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å påvirke innholdet i barnehagen.
- Et grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen.
- En informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, kommune, barnehagens samarbeidspartner og andre interesserte.

Årsplanen revideres og evalueres fortløpende gjennom et barnehageår, og fastsettes i barnehagens samarbeidsutvalg.

For mer detaljert informasjon til foreldrene gir avdelingene ut månedsbrev og månedsplan ved innlogging på eBarnehage, slik at foreldre er godt informert om våre daglige gjøremål. Her finnes oversikt over aktiviteter, turer, bursdagsfeiring, viktige beskjeder osv. Her vil det også bli lagt ut ukes rapport med bilder.

Bærumsbarnehagen

I Bærum er det i tillegg til rammeplanen utarbeidet en barnehagemelding for bærumsbarnehagene 2015-2025 arbeidet med barnehagemeldingen skal bidra til at det blir et likeverdig og enhetlige barnehagetilbud i alle Bærums barnehagene, for alle barn og foreldre. Tidlig innsats, mestringsperspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i Bærumsbarnehagen. Barnehagen skal ses på som første trinn i utdanningsløpet, og lek, språk og god helse er spesielle faglige satsningsområder.

Kvalitetsplanen lek og læring- rammeverk for bærumsbarnehagene, som gjelder fra 2019 skisserer satsningsområdene

*kommunikasjon og språk

*Livsmestring

*Digital barnehage.

Presentasjon av barnehagen

Vår visjon **-Barn og voksne hånd i hånd-**

De voksnes holdninger er avgjørende for hvordan barna utvikler seg og «vokser» i barnehagen. Hvordan vi voksne er som rollemodeller og støttespillere for barna, har mye å si for barnas trivsel, læring og dannelse. Vi ser på barna som et selvstendig individ, med rettigheter til sine egne opplevelser, følelser og intensjoner. Vi er MED barna og vi ser på barn og voksne som likeverdige. Hånd i hånd med barna er vi trygge, tilgjengelige, støttende og medforskende veiledere i hverdagen. Vi møter barna med anerkjennelse, både gjennom kommunikasjon, holdninger og væremåte.

Barnehagen Vår Hosletoppen er en privateid 7 avdelings barnehage. Barnehagen startet opp i 2015. Når vi startet opp flyttet Barnehagen Vår Granåsen inn med alle sine barn. Dette gjorde at vi hadde mange kjente, både barn og personalet, slik at oppstarten ble lettere. Vi er inndelt i avdelinger med pedagogisk leder på hver avdeling. Vi har 3 småbarnsavdelinger (1-3 år) og 3 storbarnsavdeling (3-4 år) Høsten 2019 valgte vi å lage en egen avdeling med bare de største barna, - førskolebarna. Dette er en avdeling hvor vi setter ekstra fokus på natur og friluft. Selv om vi er inndelt i avdelinger jobbes det også på tvers av barnegruppene. Vi har 28 voksne tilknyttet til oss i ulike stillingsprosenter. Dette er engasjerte voksne som er glad i å være ute og berike barnas hverdag gjennom lek og aktiviteter. Vi har voksne som er faglig sterke som ønsker å lære mer og holde seg faglig oppdatert. Vi har et ønske om å bli praksisbarnehage og kunne motta studenter. Hosletoppen ungdomsskole er nærmeste nabo, og fra skolen får vi ivrige unge som ønsker litt praksis i forbindelse med ulike valgfag eller arbeidsoppgaver. Dette er alltid hyggelige bekjenskaper.

Våre satsningsområder

Natur og friluft

Natur og friluft har i mange år vært et av satsningsområdene i barnehagen. Naturopplevelser bidrar til barnas kreativitet, nysgjerrighet, fantasi og spontanitet og gjør at barna får et nytt spillerom for leken sin. Barnehagen har en fantastisk beliggenhet for å kunne tilby unike naturopplevelser. Sauejordet, Fredaskogen, lekeplassen ved Granåsen og lavoen på Lønnås blir flittig brukt. Haga golf med skiløyper på vinteren. Vår egen lavo i barnehagen er også en hyggelig plass å være. Her har vi samlinger, spiser måltider og snakker om felles opplevelser fra turer. Vi har skogsområder som nærmeste nabo, som byr på alle vanskelighetsgrader. Uansett alder og modningsnivå vil alle barna få oppleve at de mestrer. Vi tilpasser turer og utfordringer ved å dele inn i aldersgrupper, og vi tar hensyn til hvert enkelt barn og dets behov og ønsker. Barna er med å bestemme hvor vi skal gå og hva vi skal gjøre på tur. Alle barna har en fast turvenn som man leier, passer på og hjelper.

Inneværende år og for kommende barnehageår har vi vært så heldige å få leie en hytte i skogkanten ved Haga golfklubb. Hytta eies av en bestefar av to barn som går i barnehagen. Ved oppstart høsten 2019 hadde vi en dugnad med opprydding. Det ble felt noen trær og ryddet plass til en flott bål plass.

Gjennom året har personal og barn bygget og laget et utemiljø med Hinderbane/klatrebane og husker av tauverk. Det er også blitt en liten gapahuk på området. Dette er et fantastisk turmål. Når avdelingene er på tur til hytta er de mest ute, men har mulighet for å gå inn for å spise eller varme seg. På området er det også en utedo, noe som i seg selv er en kuriositet for mange av barna. Hytta har blitt brukt av samtlige avdelinger og alle har hatt stor glede av å være der.

Målet er at barna skal:

- Få minnerike turer med tilstedeværende voksne
- Bli glad i å være ute og få erfaring med de unike mulighetene naturen har å by på
- Undre seg over naturens mangfold ved å se, lytte og føle
- Bruke naturen på en fornuftig måte, ta vare på den
- Lære å ha respekt for alt levende
- Få en positiv selvpåfatning gjennom kroppslig mestring

Aktiviteter på turene:

- Mat på tur. Frilek, natursti og orientering
- Motorisk trening gjennom klatring, balansering, taulek etc.
- Benytte faktabøker/naturbøker til å finne fram til svar
- Finne naturmateriale til formingsaktiviteter
- Benytte naturen til kunst og kreativitet
- Studere forandringer i naturen for hver årstid
- Gjøre barna kjent med våre vanligste dyr, planter og insekter
- Voksne skal være tilstede, utforske og undre med barna
- Organiserte leker som gjemsel, stiv heks, haien kommer
- Samlingsstunder; eventyr, dramatisering, fortelling og lesing
- Konglestafett, lek med ball og fallskjerm
- Aking og ski. Skiskole og spikking

Sagt av Lars Monsen:

Naturen behandler alle mennesker likt uansett hvilken bakgrunn du har, alder eller kjønn. Naturen er helt fantastisk med mange enkle oppgaver som man raskt kan tilegne seg og som skaper trygghet og selvtillit for et ungt menneske.

Lek

Lekens betydning for barnas utvikling

«Leken er barnas måte å være på og har en egenverdi i seg selv» (Rammeplanen, 2006)
Lekens betydning har stor plass i rammeplanen. Lek er barnas viktigste aktivitet. Leken kjennetegnes ved at den er frivillig og indre motivert. Den er knyttet til en opplevelse at noe er morsomt og gledefyllt. Leken er barnas viktigste arena for opplevelser, samhandling, bearbeiding av erfaringer og utprøving. Barn møter andre barn gjennom lek, og i dette fellesskapet legges grunnlaget for barns vennskap med hverandre, som igjen er kilden til barnas trivsel i barnehagen. Vi vet at leken fremmer barnas utvikling på mange områder: Intellektuelt, språklig, fysisk, sosialt og emosjonelt. Samtidig styrker den barnas identitet og selvfølelse. Leken er også en essensiell læringsarena.

“ Å leke er når du er så oppslukt i øyeblikket at du glemmer deg selv, tid og sted. For barn er lek noe de simpelthen ikke klarer å la være” (Mevold, 2015)

Leken forandrer seg med barnets alder og modningsnivå. Leken starter tidlig, og er et viktig kommunikasjonsmiddel i menneskets utvikling. Barn begynner å leke fra de nesten er nyfødte. Babyen ligger på stellebordet og imiterer mor eller fars ansiktsuttrykk. Barna er interessert i hverandre fra liten alder, og vi kan hos de aller yngste barnehagebarna se at de gir- og- tar leker. Humor, imitasjon og mimikk får stort spillerom. Fra 2-3 års alderen

kommer evnen til å “late som” og forholde seg til roller i lek. Leken blir på denne måten en essensiell arena for å bygge vennskap.

Det er vårt ansvar at alle barna gjør seg gode erfaringer i samspeilet med andre barn og at de har noen å leke med. Det er ingen selvfølge at alle barn kan leke. Den sosiale leken er krevende, og ikke alle barn behersker lekens sosiale spilleregler. Vi observerer og reflekterer for å fange opp konflikter, de som er utenfor i lek, og hjelpe disse barna til å komme inn i leken på en god måte. Å observere leken til barn kan også gi oss nyttig informasjon om deres utvikling, og være med å gi signaler om hvilke stimulanser og utfordringer både det enkelte barn og barnegruppen som helhet trenger.

Vi benytter ofte betegnelsen ”frilek”, og leken er med oss i store deler av barnehagedagen. Vi leker inne, ute og på turene våre. Organisering av barnehagen er viktig for å skape rom for leken. Da tenker vi både organisering i forhold til å gi nok tid og plass til å leke, samt legge til rette for spennende lekemiljøer. Vi er opptatt av å dele barna i mindre lekegrupper. Dette kan skape ro og konsentrasjon, samt gjøre det enklere å følge et leketema. Vi er også opptatt av å unngå for mye avbrytelser i barnas lek. Vi er inne og ute på forskjellige tidspunkter, slik at vi drar nytte av de andres avdelingers lekemiljøer og materiell.

For å stimulere leken er det viktig at barna får opplevelser, erfaringer og ny kunnskap av ulike slag. Vi er opptatt av at barnehagens innhold skal inspirere til fantasi, skaperglede og livsutfoldelse. Vi tilrettelegger dette etter barnas interesser og modenhetsnivå. Det sikrer vi gjennom temaarbeid og tilrettelagte aktiviteter. Gjennom for eksempel turer, lesing, dramatisering, musikk og forming får barna næring til leken. Vi ønsker å kunne tilrettelegge for ulike aktiviteter og være i endring etter behov. Vi har sett på og utforsket litt på å gi barna nye lekerom og tilby dem andre lekemateriale. Dette gir barna inspirasjon til å utfolde seg kreativt i leken. Lekematerialet vil også kunne brukes av barna for å sette i stand eller lage et lekemiljø for en mer tradisjonell lek som for eksempel rolleleken familie. Materialet innbyr også til å lage installasjoner som krever bruk av kognitive prosesser som for eksempel lage en ballbane.

Mål: Barna skal få utløp for fantasien og oppleve lekens magiske verden.

Tiltak:

- Hos oss tar vi leken på alvor med tilstedeværende voksne som har stor respekt for lekens egenart.
- Tilrettelegge for det fysiske miljøet; Det kan være seg ommøblering, supplering, og bytte av leker og lekemiljøer, gjerne med utgangspunkt i barnas interesser, slik at lekemiljøene blir dynamiske og levende.
- Legge til rette for at barna kan benytte digitalt verktøy.
- Dele barna i mindre lekegrupper
- Observere barn i lek.
- Voksne skal være lydhøre, aktive, støttede og oppmuntrende i barnas lek
- Voksnes deltagelse i lek er en av barnehagens viktigste oppgaver.

- Med veiledning, observasjon og støtte hjelper vi barna til å utvikle lekekompetansen og det gode samspillet i lek.
- Vi lar barna styre leken og gir de positiv respons på barnets påfunn og fantasi.
- Vi tar også initiativ til lek og inviterer barna med på ulike typer lek, eller bare foreslår en lek.
- Hos oss tilpasser de voksne sin rolle ut ifra hva barna trenger av støtte.
- Barn skal også få leke uforstyrret uten voksnes innblanding.
-

Sagt av Astrid Lindgren:

*Jeg skulle ønske at dagens barn lekte mer enn de gjør.
For den som leker som iten får en rikdom inni seg som man kan øse av hele livet.
Man bygger opp en varm, hyggelig verden inni seg.
En verden som gir styrke om livet blir vanskelig.
Et sted man kan ty til motgang og sorg,*

Det psykososiale miljøet – Sosial kompetanse

Kort fortalt handler sosial kompetanse om " **å lykkes i å omgås andre**".

Det gjenspeiles i evnen til å ta initiativ og opprettholde vennskap. Vennskap er viktig. Sammen med venner gjør man uvurderlige sosiale erfaringer og bygger opp sin egen identitet.

I begrepet sosiale kompetanse legger vi:

Empati og rolletaking	Kunne vise innlevelse i de andres følelser, tanker og perspektiver
Prososiale handlinger	Hjelpe, oppmuntre, dele, være oppmerksom, vise omsorg
Selvkontroll	Sette egne behov til side, vente på tur, bidra til kompromisser, styre aggresjon
Selvhevdelse	Ta kontakt/initiativ til lek/samspill, kunne tørre å stå frem med egne meninger på en positiv måte.
Lek, glede og humor	Handler om lekeferdigheter. Kunne skille lek fra annen aktivitet og tolke lekesignaler. Kunne la seg rive med og føle glede, spøke og ha det moro.

Ring av Gull

Når barna gjør noe hyggelig mot en annen blir det skrevet opp på en gullring som henges på veggen. Barnets gode handling synliggjøres for foreldre og de andre barna i barnegruppen og ikke minst for barnet selv. Barnegruppen har Ring av gull samlinger hvor en trekker frem det barna har gjort og viser at vi setter pris på handlingen. Intensjonen med Ring av gull er å oppfordre til flere positive handlinger.

Hjerteprogrammet

Dette er et konkret og praktisk pedagogisk arbeidsmaterieell for sosial kompetanse, samlet i en koffert. Kofferten inneholder materieell som gjør at man kan jobbe med sosial kompetanse på en systematisk og spennende måte i barnehagen. I hjerteprogrammet er sosial kompetanse delt inn i tre deler: JEG (fra ett barn i fokus), DU (til et nytt barn i fokus) og VI (til hele barnegruppen). Den har videre ni ulike undertemaer som er illustrert på samtalekort. Samtalekortene tar utgangspunkt i små hverdagshistorier om Mats og Mille som barna i barnehagen kan knytte opplevelser og erfaringer til. Disse vil barna få høre om i hjertesamlingene våre som vi har jevnlig. I tillegg inneholder hjerteprogrammet en hel «ide-bank» med aktiviteter og forslag til hjertesamlinger samt en

magnettavle med bilder (hvor barna kan selv lage egne historier). For å lettere kunne snakke om følelser finnes det følelsessymboler med ulike ansiktsuttrykk som viser stemninger.

Hjerteprogrammet vil hovedsakelig bli brukt på storbarnsavdelingene, men personalet fra småbarnsavdelingene benytter også deler av hjerteprogrammet for å konkretisere temaer og situasjoner.

Ti små vennebøker – Kaninen og pinnsvinet

Barna møter kanin og pinnsvin som leker sammen hver dag. De er bestevenner, men opplever at selv gode venner kan bli uvenner i blant. Hva gjør man da? Hvordan skal man egentlig forholde seg til hverandre? Vennebøkene hjelper barna å finne metoder for å klare disse utfordringene. Dette er historier barna kan kjenne seg igjen i. I bøkene er det sanger/aktiviteter som kan benyttes til de ulike temaene. Temaene i bøkene: Si unnskyld, dele, vente på tur, si stopp, roe seg ned, bli enige, snakke om det, samarbeide, spre glede, vise følelser. Kaninen og Pinnsvinet «bor» i barnehagen og er figurer (kosedyr) som barna møter i ulike hverdagssituasjoner. De symboliserer sosial kompetanse, og skal oppfordre og påpeke når barna gjør hyggelige ting mot hverandre. De benyttes også i forhold til de ulike temaene som blir tatt opp og kan komme med fine og lærerike historier til barna.

Ti små vennebøker vil hovedsakelig bli brukt på småbarnsavdelingene, men personalet fra storbarnsavdelingene benytter også deler av programmet for å konkretisere temaer og situasjoner.

Mål: Barnehagen Vår Hosletoppen skal være en barnehage der barna føler seg trygge. Gjennom lek, læring og positiv sosial ferdighetstrening skal barna utvikle god sosial kompetanse.

Tiltak

- Vi er gode rollemodeller for barna ved å hjelpe, dele, inkludere, vise omsorg for og veilede
- Vi er tilgjengelige/møter barna der de er
- Vi oppmuntrer til positive handlinger
- Vi gir barna rom og tid til lek og samspill i hverdagen
- Vi stimulerer barna til å ta initiativ, og kunne hevde sine egne meninger, ønsker og behov
- Vi møter og støtter barna slik at den enkelte opplever mestring og glede.

Kommunale satsningsområder.

Fra barnehagemeldingen i Bærum og kvalitetsplanen lek og læring- rammeverk for barnehagene, er følgende satsningsområder fra 2019-2025 satt.

- **Kommunikasjon og språk**
- **Digital barnehage**
- **Livsmestring**

Vi har for kommende barnehageår valgt å ha fokus på kommunikasjon og språk. Digital barnehage og livsmestring vil også følge oss, men har ikke et definert fokusområde.

Kommunikasjon og språk

Språket har stor betydning for barnets identitet og tilhørighet til et fellesskap. Det hjelper barna å forstå seg selv og omverden som er avgjørende for barnets videre utvikling – både intellektuelt, sosialt og emosjonelt. Småbarnsalderen er den grunnleggende perioden for utvikling av språk. Barnehagen skal legge forholdene til rette slik at barna får mulighet til å uttrykke og utvikle seg i samspill med andre. Ved daglig observasjon og samvær med barna vil vi kunne oppdage barn med språk og kommunikasjonsvansker. Her ønsker vi å komme tidlig inn med kartlegging og språkstimulering. Etter samtykke fra foreldrene foretar vi en TRAS kartlegging (Tidlig Registrering av Språk) som gir en pekepinn på hva barnet spesifikt sliter med. Ut i fra dette kan vi bli enige om tiltak. Uavhengig av barnas ståsted i språkutviklingen vil vi holde på med språkstimulering. Vi vil dele barna inn i grupper hvor nettopp språk, begreper, lese bøker, spill og samtale m.m.er i fokus.

Tiltak i BarnehagenVår Hosletoppen

- Kommunisere med barna og anerkjenne barnets måte å kommunisere på
- Vi er bevisst i vår forbildefunksjon for hvordan vi lytter, gir konstruktiv respons og bruker kroppsspråk, talespråk og tekst i både formelle (som for eksempel språkgrupper, samlingsstunder) og uformelle hverdagsituasjoner (som for eksempel stelleskift, garderobe, matsituasjoner).
- Sette ord på følelser, opplevelser og handlinger
- Gi barna mulighet til å møte mye og variert litteratur
- Sangsamlinger
- Benytte flannellograf
- Utfordre barna på språket, spørre dem om hva de vil
- Å være tilstede, tilgjengelig og ta seg god tid. Legge til rette for språkleker
- Bruke pedagogiske verktøy som f.eks. Snakkepakken.
- Lese, dramatisere, høre og se eventyr
- Synge sanger
- Øve på å ta imot og gjennomføre felles beskjeder
- Språksenteret – lekoteket på Haug

Snakkepakken er et pedagogisk verktøy som styrker barnas språkutvikling.

Snakkepakken inneholder to - og tredimensjonalt materiell. Begrepene barna ser og hører knyttes til konkrete handlinger. På denne måten kan de oppfatte og utvikle større forståelse for språket. Innholdet i snakkepakken er lagt opp slik at språktilegnelsen skjer gjennom illustrasjoner, sanger, rim, regler, spill og fortellinger. Den baserer seg på syv tematiske områder som er meget aktuelle i barnas hverdag: Mat, kropp, klær, hus, dyr, farger og eventyr. Vi tar også i bruk *Standard for språkarbeid i bærumsbarnehagen*. Denne vil gi oss en felles mal på språkarbeidet som gjøres, både med tanke på kompetanseheving blant personalet samt direkte samhandling med barnegrupper eller enkeltbarn.

Språkkasser: Vi har i tillegg til snakkepakken laget våre helt egne språkkasser i barnehagenVår. Disse inneholder konkrete til ulike fortellinger, eventyr, sanger, regler som vi ser eller vet barna er opptatt av. Språkkassene kan følge temaer, årstider og tradisjoner. For eksempel; historien om «Gruffalo» sangen om «Kyllingen av Alf Prøysen, sangen om «dyrene i Afrika, eventyret om «De tre griser» osv. Disse er som i likhet med snakkepakken med på å styrke barnas språkutvikling på en spennende måte. Barna får selv også benytte disse kassene ved å fortelle og synge til andre barn/voksne.

Digital barnehage

Vi ønsker å videreføre det pedagogiske arbeidet vi allerede har jobbet med innenfor dette satsningsområdet. Dette skal vi å gjøre ved å gi barna metoder, opplevelser og kompetanse til ulik lek. Digitale verktøy stimulerer til kreativ aktivitet, lek og utforskning. Digitale verktøy er også gode redskaper for å stimulere og inspirere barnas egne kreative uttrykk. – og mye moro! Hvorfor jobbe med digitale verktøy i barnehagen? Teknologi påvirker miljø og mennesker, og er en del av livet vårt. Teknologien påvirker hvordan barn lever, leker og lærer. Digitale verktøy kan supplere barnehagens arbeidsmåter, støtte barnas utvikling og læring og tilby nye uttrykksformer. De digitale verktøy kan gi en ny dimensjon til prosesser barna allerede er i, de kan skape oppmerksomhet og tilstedeværelse hos barn som sliter med konsentrasjon, de kan bidra til mestring hos barn som ofte føler at de ikke mestrer. Verktøyene gir rom for kreativ utfoldelse på nye måter og videreutvikler de tradisjonelle. For oss er det viktig at barna skal forholde seg til digitale verktøy som produsenter. Dette vil si at barna skal være med, som aktive deltakere, å skape uttrykk gjennom disse verktøyene.

Mål:

Barna skal få en ny dimensjon, ved hjelp av digitale verktøy inn i leken for å styrke, bevare, utvikle leken og dets mangfold og kreativitet.

Tiltak:

- Vi tar i bruk digitale verktøy i barnehagen på en lekende måte sammen med barna. Barna i barnehagen skal få oppleve at digitale verktøy kan være en kilde til lek, kommunikasjon og innhenting av kunnskap.
- BarnehagenVår benytter digitale verktøy i sitt systematiske pedagogiske dokumentasjonsarbeid. (eBarnehage)
- Vi tar i bruk: I Pad, projektor, høyttalere, foto, video, lyd, ulike foto-, tegne-, lyd-, musikk- og animasjonsapper, interaktive fortellinger og dataspill, programmer for kreativitet og kommunikasjon.
- Dette fordrer selvfølgelig oppmerksomme voksne som kan bruke disse verktøyene hensiktsmessig sammen med barna. Hvor også nettvett skal implementeres. Alle de forskjellige digitale hjelpemidlene gir oss ulike muligheter og kan benyttes i alle fagområdene som verktøy i lek og læring, dokumentasjon og refleksjon.

Livsmestring

Fra rammeplanen side 11.

Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barna skal ha mulighet til ro, hvile og avslapning i løpet av barnehagehverdagen.

Å fremme livsmestring handler også om å legge til rette for at barna får utviklet en sunn fysisk og psykisk helse. Menneskets behov for trygghet er universell. Uansett land og kultur man tilhører, vil alle ha samme behov for trygghet og tilknytningsforhold. Trygghet og tilknytninger er grunnpilarene som gir barnet mulighet for å utforske omverden og gi vekst og utvikling. Barn som skal lære å mestre noe nytt, vil måtte tåle å mislykkes før de lykkes. De kan trenge hjelp med å regulere følelser som frustrasjon, sinne eller skuffelser. Under trygge rammer og med gode relasjoner som preges av glede og positivitet vil barna lettere håndtere motgang og få hjelp til å komme videre. Barnet selv opplever og erfarer tryggheten og støtten som stimulerer til å prøve på nytt. Mestringsopplevelsen gir barnet tro på at utvikling og læring er mulig. Erfaringen med å ikke lykkes med en gang, uten å miste motet er viktig for den psykiske helsen og livsmestringen. Relasjonen og støtte fra omsorgsfulle voksne er nødvendig.

Kjerne elementer i livsmestring

- Følelsen av verdi/selvfølelse
- Tro på at konflikter kan løses
- Tro på trygghet i relasjon.
- Tåle å håndtere stress og følelser.
- Forstå seg selv og sosialt samspill.
- Mestringstro og selvtillit.

Mål: Vi vil hjelpe barnet å utvikle ferdighet til å skape trygghet og tro på egen evne til å mestre.

Tiltak:

Som voksne skal vi

- Dele barnets glede ved å ha fått til noe, ikke bare fokusere på resultatet.
- Reduser faktorer som skaper sårbarhet (Tydelige trygge omsorgspersoner)
- Styrke mestringsfølelsen.
- Oppmuntre barnet til selvstendighet.

Barnehagens pedagogiske arbeid

Barnehagens verdigrunnlag

Barn og barndom

I BarnehagenVår Hosletoppen ser på vi lekens egenverdi som det viktigste for å fremme læring. Barnas hverdag er deres barndom, og det betyr for oss at vi skal la barna få være med å påvirke og styre sin egen hverdag så langt det lar seg gjøre. Vi skal ta barns nysgjerrighet på alvor og bygge opp under barnas selvfølelse ved å ha fokus på at du er god nok som du er. Gjennom vårt daglige arbeid og samvær med barn skal alltid hovedfokus være til det beste for barnet. En annerkjennelse av barnet og dets følelser og egenskap skal gå igjen i møte med barnet. Vi er oppmerksomme voksne som lytter, inspirer og er støttende i barns utfoldelse og utvikling. Barns trivsel er voksnes ansvar!

Demokrati

«Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonssevner og språklige ferdigheter» (Rammeplanen).

I BarnehagenVår Hosletoppen møtes barn som individer og vi har respekt for deres opplevelsesverden. Vi lar barna styre sin egen hverdag med voksne som er støttende, omsorgsfulle og utøver en trygg ledelse for barna. Barna skal ikke gis et ansvar de ikke er stand til å ha. Barns demokratiske dannelsesmuligheter er blant annet gjennom leken, i humoristisk opposisjon eller i overganger fra en aktivitet til en annen. De f.eks. gjemmer seg når det er ryddetid, eller vil ikke kle på seg, men de vet veldig godt at de må likevel til slutt. De vil bare ikke avslutte leken. Dette er situasjoner som barna vet protesten er innenfor en ramme. Dette er daglige hendelser som vi bygger videre på i en demokratisk tilnærming og prosess sammen med barna. Hos oss er alle barns uttrykksformer like verdifulle og viktige, og det er rom for demokrati og å være i opposisjon.

Mangfold og gjensidig respekt

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på» (Rammeplanen).

I barnehagenVår Hosletoppen skal vi bidra med at alle føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. Vi gir barna rom og tid for å uttrykke seg verbalt, kroppslig eller kunstnerisk. Vi voksne veileder barna til økt tro på seg selv slik at de får oppleve at de selv og alle i gruppen er betydningsfulle personer for fellesskapet. Dette gjøres også igjennom pedagogiske hjelpemidler som Ring av gull, Hjerteprogrammet og Ti små vennebøker (dette beskrevet i egne kapitler). Barnehagen skal være et godt sted å komme til hvor en som barn og voksne skal føle seg verdsatt og velkommen.

Vi vil synliggjøre de ulike kulturene og religionene som er representert i barnehagen, samt markere de ulike nasjonaldagene. Markering av samenes dag er blitt en av våre tradisjoner. Barna får økt kjennskap til samene som folkegruppe og urbefolkning. Forutaksjonen er også en tradisjon vi ser har stor betydning for økt erfaring og kjennskap til ulike kulturer og levesett. Gjennom dette arbeidet utforsker og undres vi sammen med barna over ulike spørsmål knyttet til hvordan barn lever i andre kulturer. Dette er et viktig arbeid som er med på fremme respekt for menneskeverdet.

Likestilling og likeverd

I BarnehagenVår Hosletoppen fremmer vi likestilling og likeverd. I vårt læringsmiljø fremmer vi likestilling mellom gutter og jenter. I dette ligger det at alle skal få like valgmuligheter med fokus på interesser, ikke kjønn. Vi fremmer likeverd ved at vi møter barna likeverdige til tross for ulike forutsetninger. Det vil si at vi ikke kan behandle alle likt. Vi er nødt til å forskjellsbehandle, fordi alle har ulike forutsetninger, men i det ligger at alle også skal få like muligheter. Vi har variert materiell og utstyr som er utfordrende og inspirerende for alle. Personalet skal sammen reflektere over egne holdninger og forventninger til gutter og jenter. Det er utarbeidet handlingsplan for å aktivt kunne jobbe mot mobbing. Vi har lavterskel på å kontakte foreldre når det gjelder handlinger som tangerer mot mobbing.

Bærekraftig utvikling

«Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen» (Rammeplanen).

Barna skal få gode naturopplevelser og blir kjent med naturens mangfold. Det mener vi er sentralt for dannelsen av et miljøbevisst menneske. Barna lærer å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Vi er opptatt av å benytte utforskende arbeidsmetoder der vi undrer, utforsker og stiller spørsmål. Det skal være en glede å oppdage noe nytt. Vi skal

bidra til å gi dagens barn framtidshåp og vise at innsats fra hver enkel nytte og er nødvendig.

«Vi arver ikke jorda av forfedrene våre, men låner den av barna»
(Gammelt indisk ordtak)

Livsmestring og helse

«Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. (Rammeplanen)

Beskrivelse av psykiske helse står beskrevet på s. 9 + 16

Barnas fysiske helse, motorisk utvikling og bevegelsesglede

Vi er opptatt av at barna skal få en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring. Barna er ute hver dag. Uteområdet er stort og formet slik at det stimuleres til fysisk og allsidig lek, samt fremmer barnas bevegelsesglede. Terrenget og lekeapparatene er varierte og kupert. Vi har bl.a. en stiptet sykkelvei, med både nedover og oppoverbakker. Vi har også en stor gresslette og fotballbane som nærmeste nabo til barnehagen. Her foregår det mye bevegelses leker, hinderløyper, ballspill, aking og skigåing. Vi er mye på turer og naturelementene blir benyttet til å klatre på, kripe under og hoppe fra. Barna viser stor glede når de f.eks. mestrer å komme seg opp på toppen av en bratt bakke eller kripe under en lav grein. I uteleken gis det også mulighet til ulike aktiviteter gjennom vårt eget stadig utvidet «utelekotek». Vi har tilrettelagt og systematisert ulike uteaktiviteter slik at det skal være lettere både for voksne og barn å hente en lekekasse til inspirasjon og lek ute. Inne kan barna boltre seg med klatrevegger (tilpasset alder) og store puter som benyttes til klatring, kryping, hopping fra og bygge hytter/hus med. Vi lager bla. spennende hinderløyper og har masse dans og bevegelse til musikk. På småbarnsavdelingene får tumleleken (motorisk lek; hopp, snurring, kamp og fange-lek) sin naturlige plass. Barnehagens unike beliggenhet gir store og gode muligheter for turer i naturen (beskrevet nærmere i kap. natur og friluft). Vi har også tilgang på Motorikkrommet på Hosle skole. Barna får også oppleve fremgang og mestring i påkledningssituasjonene. Vi benevner bevisst navnet på klærne, kroppsdeler og legger forholdene til rette slik at barna skal klare å kle på seg mer og mer selv.

Matglede og sunne helsevaner

Vi tilbyr barna et sunt og variert kosthold. Varmlunsj hver dag (med råvarer som bl.a. fisk, kjøtt, poteter, grønnsaker, pasta). Barna får frukt og grønnsaker hver dag. På turer lager vi ofte mat selv, enten i forkant sammen med barna eller på selve turen med bålpanne etc. Kjøkkenene brukes til baking, kutting, testing av råvarer og smaksopplevelser. Barna får muligheten til å oppleve ulike smaker og lukter, og de får kjennskap til forskjellige måter å behandle råvarer på. Kjøkkenet er en plass hvor gode samspill kan oppstå. Her får barn og voksne muligheten til å lage, smake og gjøre felles erfaringer. De må vente på tur, nye vennskap kan etableres og det vil være rom for gode samtaler. Vi ønsker at barna

skal få oppleve mange ulike smaker, og at de skal få et variert kosthold. Barna må sende hverandre, sette ord på, helle vann i koppen og rydde opp etter seg. Det er en læringsarena hvor barna får muligheten til å utvikle både sosiale, matematiske, språklige og kroppslige ferdigheter og kompetanse. De eldste barna lærer også å porsjonere selv. Etter hvert lærer de selv å regulere hvor mye de tror de orker å spise.

Barnehagens formål og innhold

Omsorg

Omsorg er en viktig del av samspillet i barnehagen. Med dette mener vi omsorg både for enkeltpersoner og for grupper. Omsorg innebærer stell og pleie, nærhet, varme, oppmerksomhet, tålmodighet og innlevelse. Omsorg skal prege alle situasjoner i barnehagehverdagen og komme til uttrykk når barn leker og lærer, under måltider og ved påkledning. Personalet i BarnehagenVår Hosletoppen skal handle omsorgsfullt ovenfor alle barna i barnehagen. Vi skal ha en anerkjennende, bekreftende og positiv væremåte i møte med hvert enkelt barn. Vi skal ta oss tid til å tolke barnas signaler, hva de uttrykker i ord og kroppsspråk. Vi har alltid et fang til trøst eller kos, og innehar en inkluderende holdning ovenfor alle barna. Praktisk hjelp og beskyttelse fra de voksnes side forteller det enkelte barn at de voksne er oppmerksomme og tilstede. Omsorg i barnehagen handler også om barnas omsorg for hverandre. Omsorg har verdi i seg selv, og er nært knyttet til oppdragelse. Gjennom oppdragelsen og danning overføres verdier, normer, tanker og uttrykks- og handlingsmåter. I BarnehagenVår Hosletoppen skal barna lære høflighet for eksempel ved å lære å si takk, vise hverandre respekt, vente på tur og si unnskyld.

Danning

Danning er en livslang prosess som bl.a. handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skal være grunnlag for barns allsidige utvikling og skjer i samspill med omgivelsene og med andre. Ordet danning er et nytt begrep som erstatter og bygger ut begrepet oppdragelse. Under ordet "danning" legger vi i barnehagen også vekt på omsorg, utvikling, læring, oppdragelse og sosialisering. Barnehagens danning har som mål at barn skal utvikle selvstendighet og trygghet på seg selv som individ og egen personlige og kulturelle identitet. Vi jobber detaljert med danning gjennom vår vektlegging og utvikling av sosial kompetanse ved bruk av Ring av gull, Hjerteprogrammet og Ti gode vennebøker. Vi mener også at danning er en prosess der de voksne veileder barna i det sosiale samspillet i hverdagen.

Læring

Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og miljøet, og er nært knyttet til lek, omsorg og danning. Barn lærer gjennom alt de opplever og erfarer på alle områder. Læring om seg selv, om andre mennesker, om samspill og om den fysiske verden omkring, er prosesser som er med på å skape mening i barns liv. Læringen vil være preget av kvaliteten i samspillet mellom barn og personalet. Tidligere opplevelser og erfaringer påvirker selvpoppfatningen. Derfor blir personalets handlinger og holdninger i møte med barns læringserfaringer avgjørende. Vi i BarnehagenVår Hosletoppen skal skape rom for barnas undring, nysgjerrighet, vitebegjær og være aktivt tilstede med

barna. Vi skal være bevisste på hvordan vi møter barnas uttrykk, både gjennom kroppsspråk, følelser og sosiale relasjoner. Vi skal gi barna oppgaver de mestrer, samtidig som vi skal gi dem utfordringer. Vi mener den uformelle læringen er den viktigste læringen i barnehagen. Dette skjer spontant og knyttes til umiddelbare her og nå situasjoner.

Vennskap og fellesskap

Arbeid mot mobbing

Et afrikans ordspråk sier; «Det kreves en hel landsby for å oppdra ett barn» I dette ligger det at alle må stå for det samme og at alle må følge opp. Vi voksne må stå for de samme verdiene og gripe inn når noe negativt skjer mellom barna. Vi må løfte frem det som er positivt og som vi ønsker å forsterke.

Mål:

- Vi vil at ingen barn skal mobbe eller bli mobbet i barnehagen.
- Vi vil skape et barnehagemiljø med nulltoleranse mot mobbing.

Tiltak:

Kommunalt er det utarbeidet en plan for å sikre barna et godt psykososialt miljø – handlingsplan mot mobbing i bærumsbarnehagene. Dette er et viktig verktøy for oss i barnehagen. I planen benevnes punkter for å avdekke mobbing i barnehagen:

- Personalet er «tett på» barna i lek og aktiviteter for å kunne fange opp atferd som kan utvikle seg til mobbing.
- Personalet observerer og kartlegger samspill mellom barna og mellom voksne og barn.
- Personalet er til stede, leker og snakker med barna om hvordan de har det og er oppmerksomme på endringer i barns atferd.
- Personalet gjennomfører barnesamtaler med fokus på barnas trivsel – en til en eller i gruppe.
- Pedagogisk leder gjennomfører foreldresamtaler der barns trivsel, atferd og vennskap tas opp.

Alle skal bli møtt med varme, anerkjennelse og oppmuntring, slik at en opplever seg selv som verdifull. Vi voksne skal legge merke til, bekrefte, synliggjøre og forsterke positivt samspill mellom barn. I barnehagen gjør vi dette konkret gjennom arbeid med sosial kompetanse; voksenrollen, Hjerteprogrammet, Ring av Gull og Ti gode vennebøker.

Foreldre bidrar til forebyggende arbeid ved å;

- Hilse på, snakke med alle barn, invitere barn med hjem, og legge til rette for nye vennskap. Bli kjent med alle barn på avdelingen.
- Snakke positivt om andre barn, foreldre, personalet og barnehagen

- Melde fra til barnehagen, dersom det oppdages erting/ mobbing blant barna
- Gi tilbakemeldinger på barnets trivsel og opplevelser
- Følge opp informasjon og ha et tett samarbeid med barnehage

Barnas medvirkning

Barns medvirkning omtales i FNs barnekonvensjon, rammeplanen og Barnehageloven. Det vektlegges at barn har rett til å si sin mening i alt som vedrører dem, og barns meninger skal bli hørt. Barn har rett til å uttrykke seg og få innflytelse på alle sider ved sitt liv i barnehagen. Det må tas hensyn til barnets utvikling og alder. Medvirkning handler om å virke med, deltagelse uten å ha ansvaret alene. Det betyr at vi voksne også må ta avgjørelser barna ikke er enig i. Det er vårt ansvar å skjerme barn fra for mange valg og fra for mange avgjørelser. Trygge, konsekvente, kjærlig og omsorgsfulle voksne vil ivareta dette.

Barns medvirkning er noe helt annet en barns medbestemmelse. Medbestemmelse betyr at barna kan velge hva de vil gjøre, hva de vil ha på brødsborden, eller om turen går til Sauejordet eller lekeplassen. Medvirkning innebærer at barna føler at barnehagen er deres arena hvor de kan være seg selv fullt ut. Der selvfølelsen styrkes fordi det er andre mennesker som forteller i ord og handling at du er et barn som vi er glade i. Medvirkning fungerer når et barn opplever at barnehagen er deres utviklingsarena der de selv kan ta initiativ og utfolde seg.

Tiltak i BarnehagenVår:

- Voksne skal ta barnas kroppslige og verbale uttrykk på alvor
- Voksne skal se hva slags aktiviteter som gir mening og som barna viser spesiell interesse for og ta disse med videre i planleggingen
- Voksne skal ha samtaler med barna og stille spørsmål slik at de kan være med å påvirke hverdagen
- Ordensbarn: Hjelper til i samlingsstund. Hjelper til med ulike arbeidsoppgaver i løpet av dagen; sortere søppel, dekke på/av bord, velge matsang, skjære frukt, gå i butikken, hente posten
- Barnesamtaler både i gruppe og enkeltvis
- La barna få bestemme hva og hvem de vil leke med i frileken
- Voksne skal jobbe mer spontant og kunne fri oss fra fastlagte rutine.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Den daglige kontakten med foreldrene er den viktigste kontaktarenaen. Ved levering og henting utveksles det viktig informasjon om hvert enkelt barn, og det er både foreldrenes og de ansattes ansvar at denne informasjonen blir innhentet og gitt. Foreldre og personalet har et felles ansvar for barns trivsel og utvikling. Det daglige samarbeidet mellom hjem og barnehage må bygge på gjensidig åpenhet og tillit. Det blir gjennomført oppstarts samtaler med nye barn i barnehagen, foreldresamtaler i januar/februar og overgangssamtaler med skolestartere i mai. Utover dette tilbys det gjerne samtaler ved behov. I løpet av et barnehageår vil det bli arrangert ett foreldremøte i løpet av høsten. Ellers vil vi ønske foreldrene velkommen til deltagelse ved ulike arrangementer gjennom året.

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg:

Samarbeidsutvalget (SU)

SU skal bestå av 3 valgte representanter fra foreldregruppen og 3 valgte representanter fra de ansatte. Dersom styrer ikke er blant de valgte representantene, har styrer møte- og talerett.

SU har som oppgaver:

- Være bindeledd mellom barnehage og foreldre
- Kontrollere at barnehagen blir drevet innenfor rammen av Barnehageloven
- Behandle og godkjenne årsplanen
- Diskutere forenklet driftsbudsjett
- Uttale seg om endringer av evt. vedtekter og personalinstrukser
- Legge frem rapport om sin virksomhet ved barnehageårets utgang

Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU)

Foreldrenes arbeidsutvalg består av 7 valgte representant fra foreldregruppen. En fra hver av de 7 avdelingene. FAU har som formål å fremme samarbeid mellom hjem og barnehage.

FAU har som oppgave å:

- Arrangere ulike fester, bl.a. sommerfest
- Arrangere evt. temakvelder
- Evt. andre sosiale tiltak og arrangementer som f.eks. utedag, akedag.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen – tilvenning

Foreldrenes første formelle møte med barnehagen er på våren med et informasjonsmøte for alle nye foreldre. Her får de utdelt en informasjonsbrosjyre samt velkommenbrev som inneholder hvilken avdeling barnet skal begynne på og navn på primærkontakt. Vi har også bilder av de voksne som jobber på avdelingen i velkommenbrevet. På informasjonsmøte vil de få generell informasjon om barnehagen, litt om ulike rutiner, tilvenning, introduksjon i bruk av eBarnehage og omvisning på «sin» avdeling

Tilvenning

Vi ønsker å gjøre vårt beste for at oppstarten i barnehagen skal bli god og trygg. For barnet er det viktig at det får en gradvis tilvenning av barnehagedagen. Hvor lang tid barnet trenger for å føle seg trygt varierer fra barn til barn. Noen bruker lang tid, mens andre trenger kortere tid. I BarnehagenVår settes det av minimum tre dager til innkjøring der foreldre følger og deltar sammen med barnet i barnehagen. Selv om barnet har vært i barnehagen i tre dager, er oppstarten vanligvis en krevende og slitsom tid for barnet. Vi anbefaler at barna ikke har for lange dager under oppstarten.

Primærkontakt

Alle barn som starter i barnehagen får en primærkontakt. Det vil si en voksen som har spesielt ansvar for å ivareta barnet ditt i tilvenningsfasen. Primærkontakten skaper en trygg og god ramme for barna. Barnet blir sett, hørt, forstått og oppmuntret. Primærkontakten har ansvar for at barnet knytter gode relasjoner til de andre barna og voksne på avdelingen.

Samarbeidet mellom personalet og foreldrene er viktig i en tilvenningsperiode. Foreldre og personal har samme utgangspunkt: Vi vil det beste for barnet. Vi ønsker mest mulig informasjon om barnet deres slik at vi kan gi det en god start i BarnehagenVår. Dere kjenner behovene og rutinene til barnet best! Vi vil bygge videre på barnets tidligere erfaringer, kunnskaper og ferdigheter. Vi er også opptatt av å få pratet med dere foreldre om ting som opptar dere.

Senere før sommeren har vi en besøksdag, hvor de nye barna kan bli med sine foreldre å være i barnehagen en time.

Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager

I tiden før oppstart på ny avdeling, vil vi i barnehagen legge til rette for at barna skal bli kjent på den nye avdelingen. Vi organiserer besøk med lek og samvær. På disse

besøksdagene følger en kjent voksen med barna. Pedagogisk leder fra «gammel» og «ny» avdeling har også samtaler og utveksler kunnskap og informasjon rundt barnet for å oppnå en trygg og god overgang. Barnet vil ha en fast kontaktperson som sørger for oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. Barna som bytter avdeling vil også motta et velkommenbrev fra den nye avdelingen.

For de barna som slutter hos oss for å begynne i ny barnehage, foretar vi en avslutnings samtale med foreldrene hvor vi fyller ut «overgangsskjema mellom barnehager». Vi er behjelpelig med informasjon til ny barnehage i samarbeid med foreldre. Det er litt ulikt fra familie til familie for når og i hvor god tid barnet blir informert om en overflytting. Når dette er kjent for barnet prøver vi å legge til rette slik at det skal bli en best mulig overgang for barnet. Vi voksne vil trygge barnet på at det blir bra og at de kommer til å få nye venner etc. Samtidig at de skal få lov til å vite at de blir savnet og kan komme tilbake på besøk.

Fra barnehage til skole

Alle barnehagene og skolene i Bærum kommune (private og kommunale) har felles «grenseobjekter». Grenseobjekter er gjenstander, spill eller leker som barna vil møte igjen når de starter på skolen. Alle introduserer barna for grenseobjektene slik at de blir kjent med en felles bok, ett spill, en lek og en sang. Bruk av felles grenseobjekter i kommunen vil øke sannsynligheten for at barna opplever helhet og sammenheng mellom barnehage og skole.

Grenseobjektene er:

Bok: Skinnvotten.

Spill: Villkatten

Lek: Rødt lys

Sang: Stopp! Ikke mobb!

Bærum kommune har fastsatte rutiner for [overgang fra barnehage til skole](#).

Bærum kommune har utarbeidet en oppfølgingsplan «Rutiner for overgangene til opplæringsløpet» som blant annet tar for seg overgangen mellom barnehage og skole. Målet for opplæringsplanen er å «ha utviklet samarbeid mellom barnehage, grunnskole og videregående skole for å gi et mer helhetlig og sammenhengende utdanningsløp for barn og unge i Bærum kommune.

- Barnehagen Vår Hosletoppen har en egen avdeling med skolestartere. Gjennom året har de også fokus på skoleforberedende aktiviteter.
- På høstens foreldremøte informerer barnehagen om overgangen mellom barnehage og skole, og forteller om skjemaet: «Overføring av informasjon mellom barnehage og barneskole». Dette skjemaet fyller foreldre og pedagogisk leder ut på vårens foreldresamtale
- Det blir gjennomført faglig samarbeidsmøte mellom pedagogisk leder i barnehage og lærere med kjennskap til arbeidet på 1. trinn. (tidspunkt 1. kvartal)
- Hosle skole kontakter barnehagen i løpet av våren for å komme på besøk

- Skolen inviterer førskolebarna til besøksdag i mai/juni (med foreldre)
- Dersom det er behov har vi overføringsmøte på enkelte barn. Foreldre, pedagogisk leder, styrer PPT, logoped, fysioterapeut, helsesøster, rektor, lærer, SFO kan være med på dette møtet.

skolestarterne våre skal få mange fine opplevelser og minner de skal ta med seg videre i livet. Det fokuseres på selvstendighet, organisert lek og utvikling av sosial kompetanse med fokus på samarbeid, inkludering og empati. Samtaler, undring og spørsmål rundt dette med skolestart. Begreper knyttet til skole blir snakket om og forklart til de ikke er så skumle lenger. Vi jobber også med skoleforberedende aktiviteter:

- Bli kjent med bokstaver, tall og klokken
- Lære å skrive navnet sitt
- Sitte i ro over en lengre periode
- Lese bok som skal gjenfortelles
- Øve på å ta imot beskjeder og gjennomføre det
- Ta ordet i en gruppe

«Alt startet i barnehagen». I løpet av barnets 6 første år foregår en utvikling som har avgjørende betydning for barnets livslange utvikling, og «alt» vi gjør er en forberedelse til skolestart. Viktigst av alt: TRYGGHET OG VENNSKAP.

Minnerike opplevelser for skolestarterne er:

- Høsten: Friluftskolen over en 4 ukers periode, barnehagen finansierer
- Vinteren: Skiskole over en 5 ukers periode, foreldrefinansiert
- Våren: Leirskole på Sætern Gård (med 1 overnatting), foreldrefinansiert

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegging

Planlegging gir grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planlegging skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen er utgangspunkt for refleksjon og utvikling av barnehagens pedagogiske praksis. Planleggingen er med utgangspunkt i kunnskap om barns trivsel og utvikling, og den baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre.

Planleggingen foregår på flere plan. I ledernivå, innad på avdeling, i samarbeid med foreldre, med innspill fra barna.

På ledernivå gjennomfører vi ledermøter for de pedagogiske lederene annenhver uke. Her er det mye planlegging og diskusjoner for at vi skal møtes i en felles forståelse og dra i samme retning. Avdelingene har igjen sine avdelingsmøter hvor de legger sine mer detaljerte planer for måneden, uken og dagen. I starten av barnehageåret gjennomfører vi to planleggingsdager hvor vi forbereder oss til det kommende året. Vi har ulike tilnæringsformer for å nærme oss en felles plattform slik at videre detaljplanlegging skal kunne gå greit i løpet av året. Vi benytter oss av kursholdere eller innad deler den kunnskapen vi sitter inne med. Pedagogisk ledere har på vårparten en egen ped.leder dag, hvor en har tid til evaluering, refleksjon og vurdering med tanke på videre planlegging.

Vurdering

Vurdering skal gjøres både av personalet, barn og foreldre. Foreldre får evaluere året som har gått, enten på foreldremøter eller individuelle skjemaer. Vi gjennomfører også egne evalueringer på et område når vi ønsker en tilbakemelding, for eksempel ved innføring av eBarnehage. Personalet evaluerer planlagte aktiviteter jevnlig, samt evaluerer hvert halvår. Disse evalueringene og erfaringer blir brukt i arbeidet med nye planer. Barna får evaluere ut ifra sin modenhet gjennom enkle samtaler og spørsmål. Su-representantene leser gjennom, kommer med innspill og fastsette årsplan hvert år.

Dokumentasjon

I dokumentasjon legger vi: ”å dele opplevelser med andre”. Vi ønsker å dokumentere barnas uttrykk gjennom bruk av foto, film, notater av det barna sier og utstillinger av barnas ulike estetiske uttrykksformer. Vi dokumenterer barnas læringsprosesser i hverdagen som oppstår, for eksempel på turer, lek, forming, musikkamlinger, hjertesamlinger, etc. Vi skal være lydhøre for hva barna uttrykker, føler og mener. Barnas uttrykk skal komme frem i form av dokumentasjon som skal være synlig for barna, foreldre og personalgruppen.

Dokumentasjonen kan sees her:

- Veggene på avdelingene, garderoben og på tavlen i trappen
- Innlogging på e Barnehage
- Barnas permer
- Foreldremøter

Kartleggingsverktøy

TRAS representerer en faglig forståelsesramme som omtaler 8 ulike språkområder som samspill, kommunikasjon, oppmerksomhet, språkforståelse, språklig bevissthet, uttale, ord produksjon og setningsproduksjon. Språkforståelse handler om hva barnet begriper av begreper, sammen med språklig bevissthet. Språkets formside refererer til hva barnet produserer av setninger, ord og uttale. Språket i bruk omfatter det sosiale aspektet, kommunikasjon og oppmerksomhet. TRAS observasjon sikrer dermed at en viss bredde av barnets språk blir fanget opp. Samtidig som en dybde sikrer ved at TRAS har flere observasjonspunkter innen hvert område og for hver alder. TRAS vil gi barnehagepersonalet sentral informasjon om hva en skal se etter når det kan være aktuelt å utrede videre og eller henviser til andre instanser.

ALLE MED er et kartleggingsverktøy som er et visuelt og lettfattelig observasjonsskjema der barnets utvikling kommer tydelig frem innenfor 6 utviklingsnivåer. Nivåene er innenfor; språkutvikling, lek, sosio-emosjonell utvikling, hverdagsaktiviteter, trivsel og sansemotorisk utvikling. Ved å benytte dette kartleggingsverktøyet oppnår en ikke bare en viten om hvor barnet står, men også en bevissthet hos personalet innenfor barns utviklingsområder. En oppnår å utvikle et felles forståelses grunnlag ut fra den teorien som verktøyet har grunnlag i. Personalet utvikler også en større bevissthet rundt sammenhengen mellom språklig og sosial kompetanse hos barn.

SPRÅKLYDSOBSERVASJON er en systematisk observasjon til bruk når man bekymrer seg for et barns uttalevansker. Verktøyet er et enkelt bildemateriell. Bildene kan skrives ut eller benyttes digitalt og presenteres for barna via PC eller nettbrett. Registreringsskjema til språklydsobservasjonen er delt i to deler. En del kartlegger enkeltlyder, mens den andre kartlegger KJ/SKJ-lyder og konsonantsammensteninger.

Barnehagens arbeidsmåter

Rammeplanen og styringsdokumenter gir oss innspill til våre arbeidsmåter. Vi tilrettelegger både for planlagte aktiviteter og spontane. Barnas medvirkning, kreativitet og improvisasjon er også en del av vår arbeidsmetode.

Ved bruk av digitale verktøy utøver vi digital dømmekraft og bidrar til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

Vi er en stor barnehage med mange avdelinger. Vi deler inn i grupper på tvers av avdelinger og gjerne aldersinndelt. Vi benytter oss av hverandres kompetanse og har en delingskultur blant personalet.

Vi bruker eBarnehage. Dette er et godt hjelpemiddel for oss både som et supplement i vår kontakt med foreldre og som dokumentasjon, samt administrativt. Behandling og registrering av dokumentasjon vil til en vær tid være i forhold til gjeldende regler og forskrifter.

Vi evaluerer og vurderer tiltak og arbeidsmåter underveis.

Barnehagen har god nytte av og behov for å knytte til seg eksterne fagpersoner. Vi jobber med mennesker og er ydmyke til endringer i behov og vår kompetansebegrensning. Vi innhenter kompetanse utenfra når det er behov. Dette ønsker vi å gjøre for å kunne tilby barn og foreldre et godt utgangspunkt for videre utvikling og mestring. Vi ønsker en god dialog og samarbeid med foreldre både før, under og etter en slik tverrfaglig prosess.

Våre samarbeidspartnere er; Helsestasjon, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), Språksenteret, barnevernstjenesten, politi, Barne- og ungdomspsykiatrisk (BUP), Psykisk helsetjeneste for barn og unge (PHUB), sykehus, fysioterapeut, Haug skole (spesialpedagoger knyttet til barn med enkeltvedtak), Tidlig innsatsteam.

Barnehagens fagområder

Vi jobber med rammeplanens fagområder parallelt gjennom året. Fagområdene opptrer ikke alene, og blir ofte berørt i samspillet mellom menneskene i barnehagen. Vi har mulighet til å flette fagområdene sammen og vi benytter oss ofte av her-og-nå situasjoner for å formidle kunnskap når barnet er interessert og oppmerksomt. Arbeidet med fagområdene tilpasses barnas alder og utviklingsnivå, interesser, barnegruppens sammensetning og øvrige forutsetninger.

BarnehagenVår har laget en **progresjonsplan** for fagområder, og den viser hvordan barnehagen jobber for å bidra til utvikling og progresjon innenfor fagområdene. Barna skal hvert barnehageår få nye opplevelser og erfaringer.

Progresjon for fagområdene - barn over 3 år

Kommunikasjon, språk og tekst		
3-4 år	4-5 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none">- sitte og høre på en fortelling over lengre tid- kunne fortelle enkle historier- hjelpe til med praktiske gjøremål- trøste andre- kunne ta imot og gjennomføre felles beskjeder- Hevde egne meninger og behov- Mestres sosiale normer i samspill med omgivelsene- Vente på tur.	<ul style="list-style-type: none">- kunne fortelle mer detaljerte historier- bøye ordene riktig- leke med språket- kunne svare på henvendelser- kunne ta imot og gjennomføre felles beskjeder- Forholde seg til flere i lek- Bruke språket til å formidle noe til et felleskap- Formidle dialoger og lengre tankerekker- Bokstaver, skriving og lesing	<ul style="list-style-type: none">- kunne fortelle historier, hva de har gjort i helgen osv.- bli presentert for alfabetet og tall- bruke språket til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter

Kropp, bevegelse, mat og helse		
3-4 år	4-5 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none">- kunne smøre maten selv- kunne mestres enkle grov og fin motoriske ferdigheter som å perle med små perler og hoppe på ett ben- kunne vaske seg på hendene før og etter måltidene- kle på seg selv,- bære tursekken	<ul style="list-style-type: none">- kunne smøre maten selv- kunne vise respekt og forståelse for naturen- kunne vaske hendene før og etter måltider og do besøk- kunne øve på å tørke seg etter do besøk, med hjelp fra voksne	<ul style="list-style-type: none">- kunne smøre maten selv- kunne vise respekt og forståelse for naturen- ha god erfaring med ulike årstider og hvordan det er.- gå på do selv, tørke seg selv og vaske hendene selv etterpå.- Porsjonere maten selv

Kunst, kultur og kreativitet		
3-4 år	4-5 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none"> - kunne bruke ulike materialer for å få frem sitt uttrykk - kunne få glede av å prøve nye materialer - utvikle egen fantasi og skaper glede - utforske rolleleken i mindre grupper 	<ul style="list-style-type: none"> - kunne bevisst uttrykke seg gjennom ulike materialer - ta i bruk fantasi, kreativitet og skaperglede - utvikle elementær kunnskap om virkemidler, teknikk og form 	<ul style="list-style-type: none"> - kunne uttrykke seg bevisst gjennom ulike teknikker - bevisst kunne velge det uttrykket som passer best for dem selv - kunne uavhengig av andre vise hva de selv føler - vise skaperglede gjennom kunsten og ulike uttrykksformer

Natur, miljø og teknologi		
3-4 år	4-5 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none"> - kunne bli glad i naturen - finne og studere nye planter og dyr - lære å iakttta, undre seg og eksperimentere om fenomener i den fysiske verden - erfare hvordan teknikk kan brukes i leken og i hverdagslivet 	<ul style="list-style-type: none"> - vise glede av å være i naturen - oppleve og beskrive det de ser i naturen - ha grunnleggende innsikt i miljøvern, natur og samspillet i naturen - få kjennskap om dyr og vekster og deres betydning for matproduksjonen - erfare hvordan teknikk kan brukes i leken 	<ul style="list-style-type: none"> - vise glede av å være i naturen - kunne lære å bruke naturen og ta vare på naturen - få grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen - kunne iakttta, undre seg, eksperimentere, systematisere om beskrive fenomener i naturen - erfare hvordan teknikk kan brukes i leken og hverdagslivet

Etikk, religion og filosofi		
3-4 år	4-5 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none"> - Tilegne samfunnets grunnleggende normer og verdier - utvikle toleranse og respekt for hverandre - respektere hverandre selv om man er ulike - få innsikt i kristne grunnverdier og tradisjoner i forbindelse med høytidene - bli presentert for andres religion og kulturer - mer bevisst egne ønsker og behov - medvirkning- være med å planlegge dagene i barnehagen 	<ul style="list-style-type: none"> - kunne tilegne seg grunnleggende normer og verdier i samfunnet - få innsikt i kristne verdier og tradisjoner i forbindelse med høytidene - bli kjente med andre religioner - kunne undre seg og filosofere over ting - behandle hverandre med respekt - Lære sosiale strategier som er vesentlige for å få venner, og være en aktiv del av en større sosial sammenheng - Utforming av egen hverdag - Delaktig i demokratiske prosesse 	<ul style="list-style-type: none"> - respektere forskjeller hos hverandre - kunne tenke og reflektere over ting - kunne sette seg inn i hvordan andre føler eller tenker i ulike situasjoner - vite at det de gjør får konsekvenser - være trygge på og leve etter samfunnets normer og verdier

Nærmiljø og samfunn		
3-4 år	4-5 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none"> - oppleve at barna skal ta hensyn til hverandre og - kunne få påvirke sin egen hverdag i barnehagen - Bli kjent med samisk kultur 	<ul style="list-style-type: none"> - Å erfare at alle menneskene inngår i barnehagens fellesskap - utvikle forståelser for ulike tradisjoner og levesett - få forståelse for at selv om man er forskjellig skal man respektere alle - barna tar mer selvstendige valg - De velger roller, tema og samarbeid med andre - Utvider lekekompetansen 	<ul style="list-style-type: none"> - få medvirke sin hverdag i barnehagen - vise respekt og hjelpe de som trenger det - bli kjent med noen historiske endringer i lokalmiljø og samfunn - få kjennskap i ulike kulturer og levesett - Oppleve seg selv som viktige bidragsyttere

Antall, rom og form		
3-4 år	4-5 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none"> - kunne motsetninger av ulike uttrykk som over og under - kunne telle i enkle sammenhenger. - få gleden av å bruke tall og begreper i hverdagen 	<ul style="list-style-type: none"> - kunne tilegne seg gode og anvendbare matematiske begreper - vise glede over tall - bruke ulike matematiske begreper bevisst i hverdag - kunne telle i enkle sammenhenger, som hvor mange som sitter rundt bordet - spill 	<ul style="list-style-type: none"> - kunne bruke matte bevisst i hverdagen i form av telling og begrep - kunne sortere og sammenligne ulike størrelser, former og mål - få kjennskap i plasseringer og orientering og på den måten utvikle sine evner til lokalisering - spill og bordaktiviteter

Progresjon for fagområdene Barn under 3 år

Kommunikasjon, språk og tekst	
1-2 år	2-3 år
<ul style="list-style-type: none"> - voksne sette ord på det vi gjør - lære barna at ulike ting har et navn - lese bøker - snakke med barna - syng sanger - språkmiljø der barna opplever ulike sanger, rim og fortellinger med mye gjentakelse - voksne kommuniserer verbalt med barnet gjennom alle situasjoner. - Herming. ordspill og lek som gjentas mange ganger 	<ul style="list-style-type: none"> - snakke med barna - sette ord på det vi gjør - lese bøker - få barna til å sette ord på ting; si hva de vil - gjøre barna bevisste på språket sitt og på å bruke dette - bevisste på følelser, lære dem at andre blir lei seg, det de gjør får konsekvenser - øve på å ta imot og gjennomføre felles beskjeder - Lek med jevnaldrende - Hermeleker - Variert språk gjennom temaarbeid, der tekst og historie formidles på ulike måter, gjennom dramatisering, lek og lesestunder - Sang, rim og regler - Gjenta det barnet sier

	<ul style="list-style-type: none"> - Turtaking - Etablere lek, samspill og relasjoner til de andre barna, med den voksne som trygg base
--	---

Kropp, bevegelse, mat og helse	
1-2 år	2-3 år
<ul style="list-style-type: none"> - prøve å spise selv - vite hvor noen av kroppsdelene er - bruke kroppen ved å gå i trapper, hinderløype, bruke kroppen og bli bevisste på denne - venne seg til å vaske hender og ansikt før og etter mat - Faste rutiner - Dele lekopplevelser med andre barn og voksne 	<ul style="list-style-type: none"> - bruke kroppen ved å gå på tur, hinderløype, danse etc. - få prøve å smøre på maten sin selv - vaske hender og ansiktet før og etter måltidene - øve på enkle grovmotoriske ferdigheter som å hoppe med samlede ben - beherske enkle fin motoriske ferdigheter som å perle med store perler - lek med jevnaldrende - kroppslig lek - ordensbarn, bidra - kle på seg selv - få hjelpe til med oppgaver

Kunst, kultur og kreativitet	
1-2 år	2-3 år
<ul style="list-style-type: none"> - prøve ulike uttrykksformer innenfor forming - få glede av musikk, dans og drama - utvikle gleden av ulike kunst og kultur former - skjermede omgivelser, små grupper 	<ul style="list-style-type: none"> - få kjennskap til nye uttrykksformer innenfor forming - begynne å utvikle egen fantasi og skaperglede - kjenne gleden ved å kunne skape noe selv

Natur, miljø og teknologi	
1-2 år	2-3 år
<ul style="list-style-type: none"> - få oppleve naturens mangfold - bli introdusert til alt som naturen kommer med i form av planter og dyr - oppleve gleden ved å være i naturen 	<ul style="list-style-type: none"> - vise glede over naturen - få mer kjennskap til naturens mangfold - lære seg å se etter ulike tegn i naturen - bli kjent med nye planter og dyr i naturen - begynne å erfare hvordan teknikken kan brukes i leken og hverdagslivet

Etikk, religion og filosofi	
1-2 år	2-3 år
<ul style="list-style-type: none"> - bli presentert for de grunnleggende normer og verdier - lære å vise respekt og toleranse for hverandre - bli presentert for grunnleggende kristne tradisjoner som jul og påske 	<ul style="list-style-type: none"> - bli kjent med kristen tro og tradisjon i forbindelse med høytidene - tilegne seg samfunnets grunnleggende normer og verdier - utvikle toleranse og respekt for hverandre - få anledning til å undre seg og filosofere over ting i hverdagen

Nærmiljø og samfunn	
1-2 år	2-3 år
<ul style="list-style-type: none"> - få lov å bestemme hva de har lyst til å leke med - få oppleve nærmiljøet ved å gå på turer - Å oppleve at de blir tatt hensyn til - Oppleve trygghet, omsorg og nær tilknytning til de voksne 	<ul style="list-style-type: none"> - Å oppleve at de blir tatt hensyn til - bli kjent med nærmiljøet gjennom turer - kunne få påvirke sin egen hverdag i barnehagen - utvikle tillitt til egen deltagelse og påvirkning av fellesskapet

Antall, rom og form	
1-2 år	2-3 år
<ul style="list-style-type: none"> - bli kjent med enkle former - kunne finne formene når de blir spurt - få kjennskap til tall - erfare og utforske leker med form og mønster - Gjenstander skal kjønn på, smakes på og ristes på 	<ul style="list-style-type: none"> - kunne telle til tre før man gjør noe. For eksempel før man synger en sang - oppleve gleden over å utforske og leke med tall og former - få gleden av tall og former i form av ulike spill

Kompetanseplan

For å sikre kompetanseutvikling i barnehagen er det viktig for oss å legge til rette for kontinuerlig bidrag overfor personalet. Vi har mange ansatte hos oss og vi er opptatt av å ta i bruk medarbeidernes kompetanse. I det daglige vil dette ha en sentral rolle i kvalitetsutviklingen av hele personalgruppen. Vi må også tenke på hvordan kompetanseheving skal være praktisk gjennomførbart i hverdagslivet. Derfor blir det viktig med faste rutiner hvor det gjennomføres kollegaveiledning, case utredning, drøfting av ulike temaer, refleksjonsmøter, evaluering og dokumentering av det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Dette vil være viktige verktøy for å møte stadig nye utfordringer til økt kompetanse. Personalet vil også ha behov for eksterne bidragsyttere for kvalitetsutvikling. Her vil vi orientere oss både mot de kursene som kommunen arrangerer og andre kurs i privat regi. For å oppnå en god kompetanseutvikling må vi tenke satsningsområder samt personalets behov/ønsker for kompetanse.

HVA	HVEM	NÅR
Assistentkurs – grunnkompetanse	Nytilsatte assistenter	August/september 2018
Planleggingsdag med tema rettet mot satsningsområdene. Intern kompetanseutveksling	Hele personalgruppen	13. og 14. august 2020 2.januar 2021
HMS. Arbeid, for eksempel; Førstehjelpskurs, Brannvern Ulykker og skader Hygiene, Sikkerhet	Hele personalgruppen	Kontinuerlig gjennom barnehageåret
Østlandske lærerstevne. Ulike eksterne kurs	Hele personalgruppen	November
Ped.leder møter	Pedagogisk leder, styrer og faglig veileder.	Hver 14. dag
Styremøter internt BarnehagenVår kjeden	Styrer og Faglig veileder	Hver 6.uke
Styremøter i regi av kommunen	Styrer og faglig veileder	ca. 1. gang pr. måned
Personalmøter, intern kompetanse utveksling	Hele personalgruppen	1 gang pr mnd.
Veiledning for nyutdannet førskolelærer, gjennom kommunen	Nyutdannet førskolelærer	Flere møter gjennom barnehageåret
Avdelingsmøter	Alle ansatte på avdelingene	Hver 2. uke
Praksisbarnehage	Hele barnehagen, ansvar 2 pedagoger	Ved tildelt student